

Тернопільська обласна рада
Департамент освіти і науки Тернопільської обласної військової адміністрації
Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія ім. Тараса Шевченка
Кафедра української мови і літератури та методик їх навчання

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з навчальної роботи

М. Боднар
М. Боднар

« 30 серпня » 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АНАЛІЗ ТА ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ХУДОЖНІХ ТЕКСТІВ

рівень вищої освіти другий (магістерський)

галузь знань 01Освіта / Педагогіка

спеціальність 014 Середня освіта (Українська мова і література)

освітньо-професійна програма Середня освіта (Українська мова і література. Історія)

Робоча програма навчальної дисципліни «Аналіз та інтерпретація художніх текстів» [для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (Українська мова і література)]. Кременець, 2022. 14 с.

Розробник: д. філол. н., доцент Назарець В. М.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри української мови і літератури та методик їх навчання (протокол № 1 від «31» серпня 2022 року).

Завідувач кафедри

Роман Дубровський

Анотація

Робоча навчальна програма вивчення дисципліни «Аналіз та інтерпретація художніх текстів» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів галузі знань: 01 Освіта / Педагогіка, за спеціальністю – 014 Середня освіта (Українська мова і література), розробленою кафедрою української мови і літератури та методик їх навчання Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка.

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати здобувач, алгоритм вивчення навчального матеріалу дисципліни «Аналіз та інтерпретація художніх текстів», необхідне методичне забезпечення.

Програма «Аналіз та інтерпретація художніх текстів» – органічна складова частина дисциплін, які є обов'язковими для вивчення магістрами спеціальності: 014 Середня освіта (Українська мова і література). Її вивчення передбачає розв'язання низки завдань спеціальної підготовки фахівців, зокрема: теоретичне та практичне оволодіння здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти основами сприймання літературного твору як цілісного художнього феномену, різноаспектними моделями аналізу та інтерпретації художніх текстів, розвиток аналітичних якостей у здобувачів, розуміння основних тенденцій розвитку світового літературного процесу.

У процесі вивчення курсу важливо зосередити увагу на засвоєнні знань із таких питань: аналіз, інтерпретація, їх генеза, історичні трансформації, національні та індивідуально-авторські моделі інтерпретації та аналізу художніх текстів.

Підвищенню ефективності семінарських занять сприятиме передбачене програмою виконання магістрами практичних робіт, творчих проєктів, творів, есе, реферативних повідомлень, доповідей тощо.

Міжпредметні зв'язки: під час засвоєння дисципліни «Аналіз та інтерпретація художніх текстів» актуалізуються зв'язки з курсами історії української та зарубіжної літератури, лінгвістичними дисциплінами, з курсами історії, філософії, культурології та естетики. Міждисциплінарні зв'язки реалізуються шляхом зіставлення і порівняння літературних та культурних явищ, використання певних історичних, культурологічних та лінгвістичних співставлень та аналогій.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь, спеціальність, предметна спеціалізація, освітньо-професійна програма	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь 01 Освіта / Педагогіка	Нормативна	
Змістових модулів – 3	Спеціальність 014 Середня освіта (Українська мова і література)		
Індивідуальне науково-дослідне завдання (розділ 9) Загальна кількість годин – 90	Освітньо-професійна програма: магістр	Рік підготовки: 1-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3; самостійної роботи студента – 5,3		Семестр 2-й 2-й	
		Лекції 20 год. 3 год.	
		Практичні 22 год. 2 год.	
		Самостійна та індивідуальна робота 48 год. 85 год. Вид контролю: 3 /3	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить для денної форми навчання – 46:54 %;

для заочної форми – 11: 89 %.

3. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання навчальної дисципліни «Аналіз та інтерпретація художніх текстів» є поглиблення та узагальнення теоретичних літературознавчих знань, отриманих здобувачами під час вивчення історико-літературних дисциплін, підготовка їх до самостійної викладацької й дослідницької літературознавчої роботи.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Аналіз та інтерпретація художніх текстів» є:

- розширення на вищому теоретичному рівні уявлень про художній твір як системно організовану цілісність;
- ознайомлення з основними методологічними принципами, методами і прийомами тлумачення художнього тексту;
- опанування основами методики системно-цілісного аналізу як найбільш адекватного природі літературного твору;
- засвоєння технології аналізу твору в його родовій і жанровій специфіці;
- ознайомлення з основними досягненнями сучасної української та зарубіжної літературознавчої думки в царині розуміння, аналізу та інтрпретації літературно-художнього твору.

4. КОМПЕТЕНТНОСТІ

Викладання навчальної дисципліни «Аналіз та інтерпретація художніх текстів» спрямоване на формування у магістрантів відповідних професійних **компетентностей**:

Інтегральна

Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері педагогічної освіти і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань, практичне впровадження отриманих результатів і характеризуються невизначеністю умов.

Загальні

ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, володіння навичками використання інформаційних і комунікаційних технологій у педагогічній діяльності.

ЗК6. *Здатність до генерування нових ідей*, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності.

Фахові

ФК7. Здатність демонструвати сформовану мовну й мовленнєву компетенції в процесі професійної і міжособистісної комунікації, володіння різними засобами мовної поведінки в різних комунікативних і соціокультурних контекстах.

ФК9. Володіння навичками публічного мовлення, аргументації, ведення дискусії та наукової полеміки; здатність творчо та критично осмислювати інформацію для вирішення теоретичних і практичних завдань у сфері професійної діяльності.

Програмні результати навчання:

ПРН5. Демонструвати знання категоріального апарату лінгвістики, літературознавства та історії.

ПРН7. Оволодіти різними видами аналізу художнього твору, вміти визначати його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції та новаторство, зв'язок тексту із фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної та світової культури.

ПРН15. Уміння орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності.

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Методологічні засади аналізу та інтерпретації художніх текстів

Тема 1. Літературознавчий аналіз художнього твору.

Тема 2. Літературно-художній твір як об'єкт літературознавчого аналізу.

Тема 3. Аналіз структурних елементів змісту та змістовної форми літературно-художнього твору.

Змістовий модуль 2. Методологія шкільного аналізу художніх текстів

Тема 4. Аналіз елементів художньої форми літературно-художнього твору.

Тема 5. Мовленнєва організація літературно-художнього твору.

Тема 6. Традиційні методи шкільного аналізу літературно-художнього твору.

Тема 7. Практика застосування у шкільному курсі елементів літературознавчого аналізу.

Змістовий модуль 3. Аналіз художніх текстів в контексті жанро-родової специфіки літературного твору

Тема 8. Аналіз епічного та драматичного твору.

Тема 9. Аналіз ліричного та ліро-епічного твору.

6. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
1	2	л 3	п 4	с.р. 5	6	л 7	п 8	с.р. 9
II семестр								
Модуль 1								
Змістовий модуль 1. Методологічні засади аналізу та інтерпретації художніх текстів								
Тема 1. Літературознавчий аналіз художнього твору.	6	2	2	2	11	1	1	9
Тема 2. Літературно-художній твір як об'єкт літературознавчого аналізу.	8	4	2	2	9			9
Тема 3. Аналіз структурних елементів змісту та змістовної форми літературно-художнього твору.	8	2	2	4	9			9
Разом за змістовим модулем 1	22	8	6	8	29	1	1	27
Змістовий модуль 2. Методологія шкільного аналізу художніх текстів								
Тема 4. Аналіз елементів художньої форми літературно-художнього твору.	10	2	2	6	9			9
Тема 5. Мовленнєва організація літературно-художнього твору.	14	2	2	10	9			9
Тема 6. Традиційні методи шкільного аналізу літературно-художнього твору.	14	2	2	10	11	1		10
Тема 7. Практика застосування у шкільному курсі елементів літературознавчого аналізу.	12	2	2	8	12	1	1	10
Разом за змістовим модулем 2	50	8	8	34	41	2	1	38
Змістовий модуль 3. Аналіз художніх текстів в контексті жанро-родової специфіки літературного твору								

Тема 8. Аналіз епічного та драматичного твору.	8	2	4	2	10			10
Тема 9. Аналіз ліричного та ліро-епічного твору.	10	2	4	4	10			10
Разом за змістовим модулем 3	18	4	8	6	20			20
Всього годин	90	20	22	48	90	3	2	85

7. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Методологічні засади аналізу та інтерпретації художнього тексту.	2
2.	Літературно-художній твір як об'єкт літературознавчого аналізу.	2
3.	Аналіз структурних елементів змісту та змістовної форми літературно-художнього твору.	2
4.	Аналіз елементів художньої форми літературно-художнього твору.	2
5.	Мовленнєва організація літературно-художнього твору.	2
6.	Традиційна методика шкільного аналізу літературно-художніх творів.	2
7.	Синтез шкільних та літературознавчих методів аналізу літературно-художнього твору.	2
8.	Принципи та методи аналізу епічного та драматичного твору	4
9.	Принципи та методи аналізу ліричного та ліро-епічного твору	4
	Всього	22

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Опрацювання матеріалу до лекції 1. Літературознавчий аналіз художнього твору. Аналіз та інтерпретація: спільне і відмінне.	2
2.	Опрацювання матеріалу до лекції 2. Літературно-художній твір як об'єкт літературознавчого аналізу. Типологія літературознавчих підходів до аналізу літературно-художнього твору.	2
3.	Опрацювання матеріалу до лекції 3. Аналіз структурних елементів змісту та змістовної форми літературно-художнього твору. Специфіка тематичного аналізу художнього тексту.	4
4.	Опрацювання матеріалу до лекції 4. Аналіз елементів художньої форми літературно-художнього твору. Взаємозв'язок елементів змісту та форми в моделях аналізу художнього тексту.	6

5.	Опрацювання матеріалу до лекції 5. Мовленнєва організація літературно-художнього твору. Мовленнєві особливості художніх і нехудожніх текстів.	10
6.	Опрацювання матеріалу до лекції 6. Традиційні методи шкільного аналізу літературно-художнього твору. Особливості застосування традиційних методик до аналізу художніх текстів різних історичних епох.	10
7.	Опрацювання матеріалу до лекції 7. Практика застосування у шкільному курсі елементів літературознавчого аналізу. Новітні засоби літературознавчого аналізу та специфіка їх використання у шкільному аналізі художніх текстів.	8
8.	Опрацювання матеріалу до лекції 8. Аналіз епічного та драматичного твору. Типологія моделей аналізу та інтерпретації епічних та драматичних творів	2
9.	Опрацювання матеріалу до лекції 9. Аналіз ліричного та ліро-епічного твору. Типологія моделей аналізу та інтерпретації ліричних та ліро-епічних творів. Всього	4
		48

Рекомендації до самостійної роботи здобувачів вищої освіти заочної форми навчання.

Здобувачі вищої освіти заочної форми навчання мають вільний доступ до навчального контенту курсу на платформі «Moodle». З матеріалами навчальної дисципліни можна ознайомитися на кафедрі та під час консультацій із викладачем.

9. Індивідуальні науково-дослідні завдання

- Розробити модель орієнтовного зразка аналізу змістових та формальних компонент художнього твору.
- Укласти глосарій термінів основних шкіл літературознавчого аналізу художнього тексту (не менше 20 одиниць).

10. Методи навчання

Лекція, репродуктивний, частково-пошуковий, дослідницький, евристичний, аналіз самостійної роботи, аналіз індивідуальних навчально-дослідних завдань.

11. Методи контролю

Написання відкритих і закритих тестів; усне опитування, перевірка завдань, що виносяться на самостійне опрацювання; перевірка ІНДЗ.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота												ІНДЗ	Сума
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2					Змістовий модуль № 3				
Т	Т	Т	М.К	Т	Т	Т	Т	М.К	Т	Т	М.К.		
1	2	3		4	5	6	7		8	9			
5	5	5	20	5	5	5	5	20	5	5	5	10	100

T1, T2 ... T7 – теми практичних занять; 5 – найвищий середній бал, який отримує студент на семінарсько-практичному занятті; М.К. – модульний контроль.

Навчальним планом передбачено підсумкову форму контролю залік. Відповідно до Положення про організацію навчального процесу в Кременецькій обласній гуманітарно-педагогічній академії ім. Тараса Шевченка семестровий залік виставляється за результатами поточного контролю і не передбачає обов'язкової присутності студента. Студент вважається допущеним до семестрового контролю, якщо він виконав всі види робіт, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни.

Критерії оцінювання:

90–100 балів — високий рівень знань (теоретичний зміст курсу засвоєно повністю, досконале оволодіння лінгвістичною термінологією, творчий виклад концепції, сформовані практичні уміння та навички здійснювати комунікацію у групі та в колективі);

82–89 балів — середній рівень знань (теоретичний зміст курсу засвоєно повністю, повне оволодіння термінологією, аргументований виклад концепції, припускається незначних помилок в усній чи писемній формах комунікації);

75–81 бал — середній рівень знань (теоретичний зміст курсу засвоєно повністю, середнє оволодіння термінологією курсу, аргументований виклад концепції, недостатньо сформовані практичні навички комунікації);

67–74 бали — достатній рівень знань (теоретичний зміст курсу засвоєно частково, достатнє оволодіння термінологією, репродуктивний виклад концепції, недостатньо сформовані практичні навички);

60–66 балів — достатній рівень знань (теоретичний зміст курсу засвоєно частково, достатнє оволодіння термінологією, репродуктивний виклад концепції, відсутність конкретних прикладів, які б підтверджували теоретичні положення, недостатньо сформовані практичні навички);

0–59 балів — низький рівень знань (теоретичний зміст курсу засвоєно частково, низький рівень оволодіння термінологією, фрагментарний виклад концепції, несформовані практичні навички комунікації).

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Теми та тези лекцій.
2. Плани практичних занять.
3. Завдання для самостійної роботи.
4. Завдання для ІНДЗ.
5. Завдання для проведення модульного контролю.

14. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова:

Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. За ред. М. Зубрицької. 2-е вид., доповнене. Львів : Літопис, 2001. 832 с.

Бабенко К. П. Взаємозв'язок видів та шляхів художнього аналізу в шкільній практиці (Як обрати найоптимальніший з них). *Всесвітня література в середніх навчальних закладах України*. 2004. № 6. С. 14–16.

Баррі П. Вступ до теорії: літературознавство і культурологія / Пер. з англ. О. Погинайко; наук. ред. Р. Семків. Київ : Смолоскип, 2008. 360 с.

- Волощук Є. В. Аналіз за ідеями рецептивної естетики. *Всесвітня література в середніх навчальних закладах України*. 2004. № 6. С. 59–61.
- Гадамер Г. Г. Герменевтика і поетика. Київ : Юніверс. 2001. 280 с.
- Галич О. А. Вступ до літературознавства: підручник для студентів вищих навчальних закладів. Луганськ : Видавництво ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2010. 288 с.
- Галич О. А., Назарець В. М., Васильєв Є. М. Теорія літератури: підручник. Київ : Либідь. 2008. 488 с.
- Гдовська Б. Стилiстичний аналіз поетичного твору. *Всесвітня література в середніх навчальних закладах України*. 2004. № 6. С. 35–36.
- Гричаник Н. Аналіз художнього твору як педагогічна проблема. *Педагогічний альманах*. 2014. №24. С. 48–52.
- Гричаник Н. Аналіз художнього твору як педагогічна проблема. *Педагогічний альманах*. 2014. №24. С. 48–52.
- Звinyацковський В. Я. Культурологічний аспект курсу «Зарубіжна література». *Зарубіжна література в середніх навчальних закладах України*. 2003. № 3.
- Ізер В. Процес читання: феноменологічне наближення. *Антологія світової літературно-критичної думки ХХ століття*. Львів. 1996. С. 263–277.
- Караменов М. І. Психоаналіз і розвиток літератури. *Всесвітня література в середніх навчальних закладах України*. 2001. № 5.
- Кобзар О. Композиційний аналіз драматичного твору. *Всесвітня література*. 2006. №4.
- Ковбасенко Ю. І. Мистецтво аналізу й інтерпретація художнього тексту. *Всесвітня література та культура в середніх навчальних закладах України*. 2003. № 7.
- Ковпик С. І. Аналіз тексту художнього твору літератури як базис філологічної освіти : навчально-методичний посібник. Кривий Ріг, 2020. 98 с.
- Кошова О. В. Значення компаративного аналізу у вихованні творчої особистості. *Всесвітня література та культура в середніх навчальних закладах України*. 2003. № 4.
- Макаренко Л. В. Компаративний аналіз. *Всесвітня література в середніх навчальних закладах України*. 2004. № 6. С. 51–56.
- Марко В. П. Аналіз художнього твору: навч. пос. Київ: Академвидав, 2013. 280 с.
- Мірошніченко Л. Ф., Мірошнікова Н. О. Шляхи аналізу художнього тексту: класифікація, стисла характеристика (У шкільній практиці. У сучасному літературознавстві). *Всесвітня література в середніх навч. закладах України*. 2001. №5. С. 14–17.
- Мірошніченко Л. Ф. «Слідом за автором», пообразний, проблемно-тематичний шляхи аналізів. *Всесвітня література в середніх навчальних закладах України*. 2004. № 6. С. 24–29.

- Мітосек Зофік. Теорії літературознавчих досліджень. Сімферополь, 2003.
- Моклиця М. В. Міфологічний аналіз. *Всесвітня література в середніх навчальних закладах України*. 2004. № 6. С. 47–48.
- Моклиця М. В. Структуралістський аналіз. *Всесвітня література в середніх навчальних закладах України*. 2004. № 6. С. 48–51.
- Ніколенко О.М. Проблеми аналізу художнього твору на уроках зарубіжної літератури. *Всесвітня література в середніх навчальних закладах України*. 2003. № 3. С. 31–34.
- Пахаренко В.І. Основи теорії літератури Київ : Генеза, 2007.- 296 с.
- Ситченко А. До проблеми шкільного аналізу ліричного твору. *Дивослово*. 2004. №6.
- Ситченко А. Л. Навчально-технологічна концепція літературного аналізу: Моногр. Київ : Ленвіт, 2004. 304 с.
- Скобельська О. І. Культурологічний та діалогічний принципи вивчення зарубіжної літератури в школі. *Всесвітня література та культура в середніх навчальних закладах України*. 2003. № 11. С. 2–3.
- Скорина Л. В. Аналіз художнього твору: навч. пос. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2013. 424 с.
- Токмань Г. Л. Екзистенціально-діалогічне прочитання художнього тексту: Вибрані студії. Ніжин : Видавець ПП Лисенко М. М., 2016. 336 с.
- Хархун В. Схема аналізу ліричного твору як науково-методична проблема. *Вісник Черкаського університету*. 2012. №38 (251).
- Цурганова Є. А., Гузь О. О. Герменевтичний аналіз. *Всесвітня література в середніх навчальних закладах України*. 2004. № 6. С. 58–59.
- Чепелева Н. В. Технології читання. Київ: Главник, 2004. 91 с.
- Шалагінов Б. Естетичний аналіз літературного твору. *Всесвітня література в середніх навчальних закладах України*. 2007. №2. С. 32-35.
- Шалагінов Б. Естетичний аналіз літературного твору. *Всесвітня література в середніх навчальних закладах України*. 2007. №2. С. 32-35.
- Шалагінов Б. Б. Науковий та „шкільний” аналізи художнього тексту. *Всесвітня література в середніх навчальних закладах України*. 2004. № 6. С. 6–9.

Допоміжна:

- Гетьманець М. Ф. Сучасний словник літературознавчих термінів. Харків: Ранок, 2003. 160 с.
- Гром'як Р.Т. та ін. Літературознавчий словник-довідник. Київ : Академія, 2006. 751 с.
- Енциклопедія постмодернізму / за ред. Ч. Вінквіста та В. Тейлора ; пер. з англ. В. Шовкун ; наук. ред. пер. О. Шевченко]. Київ : Вид-во С. Павличко «Основи», 2003. 503 с.

Кузьменко В. І. Словник літературознавчих термінів. Київ : Український письменник, 2003. 230 с.

Лексикон загального та порівняльного літературознавства. Чернівці : Золоті литаври, 2001. 636 с.

Літературознавство. Словник основних понять. / Пер. з нім. А. Цяпи. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2008. 280 с.

Літературознавча енциклопедія : у 2 т. / авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. Т. 1. Київ : ВЦ «Академія», 2007. 608 с.

Літературознавча енциклопедія : у 2 т. / авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. Т. 2. Київ : ВЦ «Академія», 2007. 624 с.